

هم‌نوازی (از راه دور)

ایده‌هایی برای با هم بودن در روزهای دوری از هم

فاصله‌گذاری اجتماعی و هم‌نوازی با هم جور در نمی‌آیند. اصلاً مفهوم فاصله‌گذاری اجتماعی کمی نقیض به نظر می‌رسد. از سویی می‌گوییم که انسان موجودی اجتماعی است و از سویی می‌فواهیم که از هم فاصله بگیریم. انگاری این دو با هم جمع نمی‌شوند. راستش فاصله‌گذاری اجتماعی امروز بخش تازه‌ای از قرارداد اجتماعی ما شده است. یعنی لاجرم پذیرفته‌ایم که برای اجتماعی ماندن، باید بیش از قبل از همدیگر فاصله بگیریم. پس فاصله‌ی اجتماعی در واقع همان امکان اجتماعی ماندن است. فب با این ترتیب باید باقی امور اجتماعی را بازتعریف کنیم و کارهای پیشین را با اقتراهم به قرارداد اجتماعی تازه‌مان پیش ببریم.

یکی از این کارها اجرای موسیقی و هم‌نوازی است. با شیوع کووید ۱۹، همه‌ی ما گامی پس کشیدیم و به‌ناچار به کار فردی پناه بردیم. احتمالاً به‌زودی محصول کارهای فردی آدم‌ها در روزهای دورنشینی را فواهیم دید. برای نمونه، می‌توانیم منتظر آلبوم‌های موسیقی و مجموعه‌های پرشماری از ترانه‌های تک‌نفره باشیم. لیکن این شرایط به آن معنی نیست که باید با کار جمعی وداع کنیم و تا گذر از بحران کرونا و سررسیدن واکسن و داروی مؤثر، فقط به کار فردی فوش باشیم. در این متن از چند شیوه برای کار جمعی و هم‌نوازی یاد فواهیم کرد و برخی از مسئله‌هایش را از نظر می‌گذرانیم.

هم‌شنوی

هم‌شنوی دیگر یعنی چه؟ مگر شنیدن نیازی به مضمون دیگری دارد؟ آیا نمی‌توان از یک قطعه‌ی موسیقی به‌تنهایی لذت برد و به دیگر توصیه‌اش کرد؟ راستش چرا، خوب هم می‌توان، اما جادوی موسیقی در جمع اثری دوچندان دارد. بسیاری هستند که یک دقیقه اجرای زنده را با هزار بار گوش دادن به آلبوم‌های ضبط‌شده عوض نمی‌کنند. البته این ترجیح دلیل‌های زیادی دارد، اما یکی از این دلیل‌ها نیروی جادویی موسیقی است که در مضمون دیگران دوچندان قدرت می‌گیرد و آدم‌ها را چنان به فروش و هیجان می‌آورد که با هیچ‌چیز دیگری روی کره‌ی خاک مقایسه‌شدنی نیست.

اگر چند نفر از دوستان را با خود همراه کنید و به شبکه‌هایی چون جوباکس (<http://jqbx.fm>) متصل شوید، این امکان را خواهید داشت تا در کنار یکدیگر از راه دور قطعه‌ای یا آلبومی را برگزینید و همگی در یک زمان به آن اثر گوش کنید. پس از آن هم می‌توانید به گوگل هنگ‌آوتس (<https://hangouts.google.com>) بروید و درباره‌ی موسیقی و تجربه‌ی شنیدنش مباحثه کنید و نقدها و ایده‌ها را با یکدیگر شریک شوید.

هم‌نوازی از راه دور

واقعا که به‌سختی می‌توان یک گفت‌وگوی چندنفره را اداره کرد. متما در برنامه‌های تلویزیونی و در مباحثات دانشگاهی و علمی دیده‌اید که همیشه یک نفر نقش میان‌دار یا به‌اصطلاح گرداننده‌ی بحث را بر دوش می‌گیرد و به حاضران نوبت می‌دهد و آن‌ها را به سکوت یا سخن گفتن وامی‌دارد. فب دلیلش هم واضح است: اگر کسی نباشد تا بحث را اداره کند، دیگر صدا به صدا نخواهد رسید. تازه فکرش را بکنید که این مباحثه از راه دور و به طریق آنلاین انجام شود؛ اما آیا در مورد موسیقی هم همین‌طور است؟

آیا زبان موسیقی هم همچون زبان گفتاری است؟ نام هم‌نوازی به‌روشنی به ما نشان می‌دهد که موسیقی جمعی یعنی توافقی جمعی بر سر مقرراتی که هرکسی را یارای رعایتش نیست. یعنی کسی که می‌تواند در یک ارکستر یا در آنسامبلی از نوازندگان و خوانندگان ساز بزند، بی‌تردید رسم هم‌نوازی و رعایت مقرراتش را آموخته است. این مقررات هم ایجاب می‌کند که نوازنده سر موعد و با دقت و شمارش هر میزان و ضرب ساز خود را به صدا درآورد و از این‌روست که می‌توان گفت هم‌نوازی از راه دور از این نظر نسبت به گفت‌وگوی آنلاین کاری آسان‌تر است.

با استفاده از نرم‌افزارهای مختلفی چون همان گوگل هنگ‌آوتس، می‌توانید جلسه‌ای ترتیب دهید و همراه با دوستان خود هم‌نوازی کنید.

نرم‌افزارهای رایگان سینتسایزر

دو شرکت بزرگ موگ و کُرگ که از مشهورترین سازندگان کیبوردهای الکترونیکی هستند، محبوب‌ترین ارگ‌های خود را به‌صورت نرم‌افزارهای رایانه‌ای درآورده‌اند و تا مدتی هم این نرم‌افزارها رایگان است و هرکس می‌تواند از آنها استفاده کند. البته منظورم از هرکس، هرکسی است که دستگاه مقتضی را داشته باشد. شرکت موگ، کیبورد محبوب مینیموگ (مدل دی) را برای دستگاه آی‌پد عرضه کرده است و شرکت کُرگ هم نرم‌افزار کائوسیلیتور خود را برای دستگاه‌های همراه اندرویدی و آی‌اواس (اپل) فراهم آورده است. در انتهای مقاله آدرس هرکدام را قرار می‌دهیم تا اگر مایل بودید، به سراغ این نرم‌افزارها بروید و امتحانشان کنید.

ضبط استودیویی از راه دور

شاید در همین روزها در خانه ترانه یا قطعه‌ای به ذهنتان رسیده است و می‌خواهید هرچه زودتر آن را ضبط کنید، اما خط ویولن سل یا هارپ یا آوازی برای آن نوشته‌اید که دوست دارید به دست یکی از دوستانتان اجرا شود. فب رفتن به استودیو هم برایتان احتمالا مقدور نیست و می‌خواهید که محصول کار و ایده‌ها را زودتر بچینید.

اگر از نرم‌افزارهایی چون گرج‌بند (GarageBand) و پروتولز (Pro Tools) و آدسیتی (Audacity) استفاده کرده‌اید، می‌توانید پروژه‌ها و فایل‌های لازم را برای دوستانتان در سراسر جهان بفرستید، یا حتی این پروژه‌ها را در محیط‌هایی همچون دراپ‌باکس (DropBox) با همدیگر شریک شوید و به‌طور مشترک و هم‌زمان رویشان کار کنید. سروکله زدن با این نرم‌افزارها گاهی چندان هم آسان نیست و اگر کسی به‌قویی آموزش نبیند، با این برنامه‌ها به‌راحتی کنار نمی‌آید، اما همین هم خودش موضوعی است برای مشورت با دوستان و گفت‌وگو درباره‌ی بهره‌وری از نرم‌افزارهایی چون گرج‌بند و پروتولز.